Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

29 628 Politie

Nr. 1324

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 17 juni 2026

De Adviescommissie VOG politiegegevens (hierna: de Adviescommissie) heeft haar jaarverslag over 2025 vastgesteld. Deze bied ik u aan conform artikel 10, tweede lid van het Benoemingsbesluit Adviescommissie VOG politiegegevens. Tevens geef ik met deze brief mijn beleidsreactie op het jaarverslag.

1. Samenvatting jaarverslag

De Adviescommissie heeft tot taak om besluiten over aanvragen voor de VOG politiegegevens (hierna: VOG P) van Justis te beoordelen op transparantie, kwaliteit en zorgvuldigheid. De Adviescommissie heeft in het bijzonder aandacht voor aanwijzingen van (bedoeld of onbedoeld) etnisch profileren in de beoordeling van aanvragen voor een VOG P. In het jaarverslag vat de Adviescommissie haar werkzaamheden, bevindingen en adviezen over 2025 samen.

De Adviescommissie heeft 46 VOG P-dossiers beoordeeld in 2025. Daarbij heeft zij geen aanwijzingen gevonden voor bedoelde of onbedoelde vormen van discriminatie. De Adviescommissie heeft wel de volgende aandachtspunten gesignaleerd en aanbevelingen gedaan.

a. Kwaliteit en zorgvuldigheid ten aanzien van politiegegevens

De Adviescommissie vraagt aandacht voor de kwaliteit en volledigheid van politiegegevens bij zowel de politie als Justis. Ten eerste benadrukt de Adviescommissie in algemene zin dat het uitgangspunt bij verstrekking van politiegegevens door de politie «verstrekken, tenzij» dient te zijn. Ten tweede vraagt de Adviescommissie doorlopende aandacht voor de samenvatting van politiegegevens door de politie en de volledigheid van verstrekte gegevens wanneer deze door Justis worden gebruikt voor het afwijzen van VOG P-aanvragen. De volledigheid van politiegegevens is ook van belang voor de Adviescommissie om mogelijke discriminatoire

kst-29628-1324
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

effecten te herkennen. Ten derde beveelt de Adviescommissie aan om gegevens te betrekken bij de VOG P-screening van andere diensten met een politietaak dan de politie, zoals de Koninklijke Marechaussee, de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst en de Rijksrecherche. Daarbij beveelt de Adviescommissie aan om niet te wachten op de wetsevaluatie van de VOG P. Ten slotte vraagt de Adviescommissie, naar aanleiding van een aantal casussen waarin oudere politiegegevens zijn verstrekt, aandacht voor de bewaartermijn van politiegegevens die gehanteerd wordt door de politie.

b. Belangen van derden in de VOG P-beoordeling

De Adviescommissie signaleert een dilemma. Er is een maatschappelijk belang om politiegegevens te betrekken bij de VOG P-beoordeling. Afwijzingen die op politiegegevens gebaseerd zijn, moeten daarnaast voldoende gemotiveerd worden. Dat kan spanning opleveren met de belangen van derden als meldingen herleidbaar zijn naar specifieke personen. Daarom vraagt de Adviescommissie aandacht voor deze belangen in VOG P-beoordelingen.

c. Duur van het strafproces

De Adviescommissie constateert dat veel tijd kan verstrijken tussen de registratie van politiegegevens en vervolgingsbeslissingen door het Openbaar Ministerie (hierna: OM). In dergelijke gevallen beslist Justis op basis van informatie uit de politiegegevens waar nog geen inhoudelijk oordeel over is geveld door het OM of de rechter. Dit leidt tot een kwetsbare en onzekere positie voor aanvragers, vooral in gevallen waar weigeringen zijn gebaseerd op één enkel politiegegeven. De Adviescommissie moedigt Justis daarom aan om na te gaan in hoeveel gevallen deze situatie zich voordoet en, in samenwerking met het OM, te onderzoeken of het mogelijk is de vervolgingsbeslissing door het OM in deze gevallen te versnellen.

d. Gebruik van een voornemen tot afwijzen en leesbaarheid van de beslissing

Met het «voornemen tot afwijzen» communiceert Justis aan een aanvrager dat het van plan is om de aanvraag te weigeren en biedt het de mogelijkheid aan de aanvrager om een zienswijze in te dienen. De Adviescommissie constateert echter dat Justis in voorkomende gevallen een «voornemen tot afwijzen» verstuurt waar de aanwezige justitiële- en politiegegevens te summier zijn en behoefte is aan aanvullende informatie. De Adviescommissie adviseert om alleen een «voornemen tot afwijzen» te versturen als de beschikbare informatie de weigering van een VOG P-aanvraag kan dragen.

Ook beveelt de Adviescommissie aan om herhalingen van informatie in beslissingen te vermijden om de leesbaarheid van de beslissingen te vergroten.

2. Beleidsreactie

Ik ben de Adviescommissie erkentelijk voor het werk dat zij verricht en de bijdrage die zij levert aan de verdere ontwikkeling van de VOG P. Ik ga hieronder puntsgewijs in op de aanbevelingen van de Adviescommissie.

a. Kwaliteit en zorgvuldigheid ten aanzien van politiegegevens

Ik neem de aanbevelingen ten aanzien van «verstrekken, tenzij», de volledigheid van politiegegevens en de bewaartermijnen ter harte. Het uitgangspunt is dat de politie gegevens verstrekt, tenzij er zwaarwegende redenen zijn om dat niet te doen. Verder zijn, zoals de Adviescommissie aangeeft, reeds nadere afspraken gemaakt over de bewaartermijnen. Ook hebben Justis en de politie de onderlinge werkafspraken aangepast over welke gegevens de politie verstrekt, hoe deze worden samengevat en de mogelijkheden tot nadere duiding. Hiermee is reeds invulling gegeven aan deze aanbevelingen van de Adviescommissie. Justis en de politie evalueren periodiek de werkafspraken en scherpen deze waar nodig verder aan.

De aanbeveling om gegevens van aanvullende organisaties in het politiedomein te betrekken bij de beoordeling van VOG P-aanvragen neem ik vooralsnog niet over. Dit is onderdeel van de wetsevaluatie van de VOG P die momenteel wordt uitgevoerd door Dialogic in opdracht van het WODC. Om tot een grondig onderbouwde beleidskeuze te komen, acht ik een wetsevaluatie van de VOG P noodzakelijk. Deze wordt voor 1 juli 2027 inclusief reactie met uw Kamer gedeeld.

b. Belangen van derden in de VOG P-beoordeling

Naar aanleiding van de aanbeveling van de Adviescommissie en gesprekken met de politie heeft Justis haar interne werkprocessen aangepast, zodat in meer algemene bewoordingen wordt verwezen naar politiemeldingen in beslissingen en proces-verbaalnummers niet genoemd worden. Justis heeft daarnaast aangegeven in het vervolg zaken voor te leggen aan de Adviescommissie waarin sprake is van een dilemma tussen de belangen van de aanvrager en van derden. Ook gaat Justis graag in op het aanbod van de Adviescommissie om mee te denken bij doorontwikkeling van het uitvoeringsbeleid.

c. Duur van het strafproces

Ik herken de impact die de duur van het strafproces kan hebben op VOG P-aanvragers. Het OM streeft er altijd naar om zo spoedig mogelijk een vervolgingsbeslissing te nemen. Het OM moet hierbij onafhankelijk en zelfstandig te werk gaan. Een verzoek van Justis tot het nemen van een versnelde vervolgbeslissing kan afdoen aan de onafhankelijkheid en zelfstandigheid van het OM. Bovendien is bij de VOG P ervoor gekozen om ook te kunnen weigeren enkel op basis van politiegegevens, omdat de VOG P gebruikt wordt voor functies die een hogere mate van integriteit vereisen. Dat betekent dat Justis VOG P-aanvragen moet beoordelen op basis van de justitiële- en politiegegevens die op dat moment beschikbaar zijn. Justis houdt in de beoordeling van politiegegevens wel altijd rekening met de zwaarte, de onderlinge samenhang en het tijdsverloop. Met het oog op het voorgaande acht ik het niet nodig dat bij een VOG P-aanvraag in voorkomende gevallen Justis een verzoek indient voor een versnelde vervolgbeslissing door het OM.

d. Gebruik van een voornemen tot afwijzen en leesbaarheid van de beslissing

Ik ben het eens met de Adviescommissie dat een voornemen tot afwijzen enkel verstuurd dient te worden als Justis van plan is de VOG-aanvraag te weigeren en als de op dat moment beschikbare gegevens voldoende zijn om deze beslissing te dragen. Deze aanbeveling geldt breder dan de VOG P, omdat het voornemen tot afwijzen ook wordt gehanteerd in het

reguliere VOG-proces. Justis heeft deze aanbeveling overgenomen. Zo wordt er in twijfelgevallen eerst overgegaan tot aanvullend onderzoek, waardoor een voornemen tot afwijzen enkel wordt verstuurd daar waar Justis daadwerkelijk voornemens is om de aanvraag af te wijzen. Ook heeft Justis reeds een project opgestart om aanvragers proactief telefonisch te benaderen als er behoefte is aan aanvullende informatie.

Tenslotte neemt Justis de aanbeveling van de Adviescommissie over ten aanzien van de leesbaarheid. Justis voert een extra controle uit op beslissingen om onnodige herhalingen te voorkomen. Justis schrijft brieven daarnaast reeds op B1-niveau ter bevordering van de leesbaarheid.

3. Tot slot

De VOG P is een belangrijk instrument dat bijdraagt aan de bescherming van de samenleving en de integriteit van de overheid. De hierboven beschreven aanbevelingen van de Adviescommissie dragen bij aan de continue ontwikkeling van het instrument. Deze ontwikkeling hoop ik verder te bestendigen na de wetsevaluatie van de VOG P die ik voor 1 juli 2027 met uw Kamer deel.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
K.T. van Bruggen